

м. Львів, 17-18 квітня 2025 р. Львів : ЛДУ БЖД, 2025. С 181-182.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/21164>.

7. Іваненко В. С. Шляхи виживання та розвитку українського бізнесу під час воєнного стану. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). Одеса, 2025. С 595-598.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22542>.

Abstract: The conditions for soil conservation and restoration of agricultural production through demining of rural areas are considered. The impact of mine contamination on the condition of land is analyzed. The importance of clearing territories for ensuring food security is substantiated.

Keywords: demining of territories, soil resources, mine contamination, food security, rural areas.

УДК 338.439:338.24(477)

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-166

СТРАТЕГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ СВІТОВИХ ІННОВАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ

Лавринюк О.О., канд. с.-г. наук, доцент

Поліський національний університет

<https://orcid.org/0000-0003-3145-3689>

Сіхневич К.Й., аспірант

Поліський національний університет

<https://orcid.org/0009-0001-8618-049X>

Мудренко В.П., здобувач вищої освіти

Житомирський медичний інститут

<https://orcid.org/0009-0005-3292-2768>

Анотація: Проаналізовано концептуальні засади та інноваційні вектори формування публічної політики у сфері забезпечення продовольчої безпеки в умовах глобальної нестабільності та післявоєнної відбудови України. Обґрунтовано необхідність трансформації парадигми аграрного розвитку. Перехід від орієнтації виключно на інтенсифікацію виробництва до впровадження інтелектуальних систем управління, заснованих на аналітиці великих даних (Big Data), технологіях штучного інтелекту, концепції «Єдиного здоров'я» (One Health) та принципах циркулярної економіки.

Систематизовано інструментарій державної підтримки інноваційного розвитку галузі, що включає механізми фіскального стимулювання (податкові кредити, прискорена амортизація), грантове фінансування, державно-приватне партнерство та впровадження регуляторних «пісочниць» для тестування новітніх агротехнологій. Особливу увагу приділено стратегічному імперативу перетворення агропродовольчого сектору України з сировинної моделі на технологічного гаранта продовольчої стабільності через розвиток переробних потужностей з високою доданою вартістю та екологічно безпечне відновлення

грунтового потенціалу. Синергія міжнародних правових норм, науково-технічних інновацій та цифрових інструментів є фундаментальною умовою забезпечення стійкості продовольчих систем у довгостроковій перспективі.

Ключові слова. Продовольча безпека, інноваційні стратегії, державна підтримка, публічна політика, «Єдине здоров'я» (One Health), післявоєнна відбудова, Україна.

Постановка проблеми. Сьогодні світова система забезпечення продуктами харчування підійшла до критичної межі, за якою необхідні докорінні зміни. Поєднання руйнівних факторів - аномальної спеки, повеней, наслідків пандемії та масштабних воєн - чітко показало, наскільки крихкими є звичні нам шляхи доставки продуктів харчування від виробника до споживача.

Досвід останнього часу підтвердив, що стара стратегія управління вже не працює. Раніше головна увага приділялася лише тому, як виростити якомога більше продукції за допомогою хімізації та розширення площ. Проте в умовах постійної нестабільності та сучасних викликів такий підхід не може гарантувати, що продуктів вистачить усім і вони будуть доступними.

Виклад основного матеріалу. Публічна політика має змінити пріоритети. Замість гонити за обсягами виробництва, необхідно впроваджувати гнучкі системи управління, здатні швидко відновлюватися після криз [1]. Інноваційність такої політики полягає у синергії державного регулювання, наукових досягнень та цифрових технологій для забезпечення безперебійного доступу до продовольства в умовах перманентної невизначеності [2]. Інтеграція алгоритмів штучного інтелекту та аналітики Big Data дозволяє здійснити перехід від реактивного управління до превентивного моделювання, враховуючи кліматичні ризики та зміни в логістиці ще на етапі посівних кампаній [4]. Створення єдиного цифрового простору агросектору сприятиме формуванню прогностичних сценаріїв розвитку галузі, що мінімізує вплив волатильності світових цін на внутрішній ринок. Критичним елементом стає створення міжнародних платформ інтероперабельності для прозорого обміну даними, що мінімізує інформаційну асиметрію та запобігає ціновим шокам на ринках [3].

Стратегія «Єдиного здоров'я» пропонує цілісний підхід, що визнає нерозривний зв'язок між здоров'ям населення, станом тваринництва та екологією [5]. У публічній політиці це означає впровадження єдиних стандартів біобезпеки від ферми до споживача, що знижує ризики зоонозних інфекцій та формує прозорі ланцюги постачання [6]. Паралельно політика має стимулювати перехід до «точного землеробства» на основі IoT-сенсорів та супутникового моніторингу для мінімізації використання ресурсів при високій продуктивності [4]. Цифрова трансформація агротехнологій дозволяє забезпечити повну простежуваність продукції, що є ключовою вимогою для інтеграції у європейський продовольчий простір. Важливим вектором є підтримка циркулярної економіки, де аграрні відходи стають енергетичним ресурсом, та розвиток децентралізованих продовольчих систем через «короткі ланцюги» постачання, що зміцнює автономність громад [1, 7].

Ефективна імплементація цих векторів потребує дієвої системи державних стимулів. Фіскальне стимулювання через податкові преференції та прискорену амортизацію високотехнологічного обладнання заохочує інвестиції у цифровізацію та екологізацію активів [7]. Грантова підтримка та цільові субсидії мають фокусуватися на проєктах замкненого циклу та інфраструктурі біобезпеки відповідно до принципів сталого землекористування [5]. Державно-приватне партнерство дозволяє залучати приватний капітал у масштабні моніторингові мережі та логістичні хаби, розподіляючи ризики між державою та бізнесом [7]. Важливим є також впровадження регуляторних «пісочниць» для безпечного тестування автономної техніки та штучного інтелекту у контрольованому середовищі. Це створює умови для швидкої апробації наукових розробок безпосередньо у виробничих циклах агрохолдингів та фермерських господарств.

Висновок. Для України розбудова такої інноваційної екосистеми є критичною умовою забезпечення національної безпеки в процесі післявоєнної відбудови. В умовах необхідності розмінування та відновлення логістики ставка на наукоємність є єдиним шляхом відродження галузі [7]. Використання сучасних геоінформаційних систем для аудиту земельних ресурсів дозволить оптимізувати процеси рекультивації територій, що зазнали негативного антропогенного впливу. Інноваційна політика повинна включати розвиток переробки з високою доданою вартістю та екологічні методи відновлення земель, що трансформує країну з «житниці» на технологічного гаранта світової продовольчої стабільності.

Список використаних джерел

1. FAO. The State of Food Security and Nutrition in the World [Electronic resource]. Available at: <https://www.fao.org/publications/home/fao-flagship-publications/the-state-of-food-security-and-nutrition-in-the-world>.
2. IFPRI. Global Food Policy Report [Electronic resource]. Available at: <https://www.ifpri.org/publication/global-food-policy-report>.
3. World Bank. Food Security Portal [Electronic resource]. Available at: <https://www.foodsecurityportal.org/>.
4. OECD. Digital Transformation in Agriculture [Electronic resource]. Available at: https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/digital-transformation-in-agriculture_05370d91-en.
5. WHO. One Health Approach [Electronic resource]. Available at: <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/one-health> (
6. WOAH. One Health & Agriculture [Electronic resource]. Available at: <https://www.woah.org/en/what-we-do/global-initiatives/one-health/>
7. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Офіційний вебпортал [Електронний ресурс]. URL:<https://minagro.gov.ua/>

Abstract: The article analyzes the conceptual foundations and innovative vectors for developing public policy in the sphere of food security amidst global instability and the post-war reconstruction of Ukraine. The necessity of transforming the agricultural development paradigm is substantiated, specifically the shift from a focus solely on production intensification toward the implementation of intelligent management systems based on Big Data analytics, artificial intelligence, the "One Health" concept, and circular economy principles.

The study systematizes the toolkit for state support of innovative industry development, encompassing fiscal incentives (tax credits, accelerated depreciation), grant funding, public-private partnerships, and the implementation of regulatory "sandboxes" for testing cutting-edge agricultural technologies. Special attention is given to the strategic imperative of transforming Ukraine's agri-food sector from a raw-material-based model into a technological guarantor of food stability through the development of high value-added processing capacities and the environmentally safe restoration of soil potential. It is demonstrated that the synergy between international legal norms, scientific and technical innovations, and digital tools is a fundamental condition for ensuring the long-term resilience of food systems.

Keywords: food security, innovative strategies, state support, public policy, "One Health", post-war reconstruction, Ukraine.

УДК 636.09:614.31:639.3

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-167

БЕЗПЕЧНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ РИБИ ТА РИБОПРОДУКТІВ У КОНЦЕПЦІЇ «ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я»

Найдіч О.В., канд. вет. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0002-1016-5891>

Скрипка Г.А., канд. вет. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0002-3326-7604>

Феоктистова Д.О., здобувач вищої освіти

Одеський державний аграрний університет

<https://orcid.org/0009-0009-0476-6680>

Анотація: Розглянуто актуальні аспекти безпечності та якості риби і рибопродуктів у концепції «Єдине здоров'я». Обґрунтовано взаємозв'язок між станом водних екосистем, здоров'ям гідробіонтів та безпечністю рибної продукції для споживачів. Охарактеризовано основні групи небезпечних чинників – мікробіологічні, паразитарні, хімічні та фізичні. Проаналізовано нормативно-правову базу України щодо контролю безпечності рибопродуктів. Акцентовано увагу на проблемі антибіотикорезистентності як міжсекторальній загрозі. Визначено пріоритетні напрями вдосконалення системи державного моніторингу в контексті євроінтеграції України.

Ключові слова: безпечність, харчові продукти, риба, рибопродукти, концепція «Єдине здоров'я», зоонози, антибіотикорезистентність, важкі метали, ветеринарно-санітарна експертиза, мікробіологічні показники, державний контроль.

Риба та рибопродукти належать до найважливіших складових раціону харчування населення планети, будучи цінним джерелом повноцінного білка, незамінних амінокислот, поліненасичених жирних кислот омега-3, вітамінів групи В, А, D та мінеральних речовин. За даними міжнародних організацій,